

stančím úřady správní (srov. § 151 plat. zákona a § 70 vl. nař. čís. 15/1927 a Vážný: O ústrojích a příslušnosti soudů str. 280 a násl.), nemůže se žalobce dovolávat nápravy pořadem soudním, dokud nevyčerpal opravné prostředky pořadem správním (§ 105 úst. listiny a § 1 zákona ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n.). Podle § 3 zákona čís. 217/1925 jest připojení k žalobě též rozhodnutí správního úřadu, jehož předmětem jest žalobní nárok. Než podle tvrzení žaloby podal žalobce proti platové úpravě z moci úřední řiditelstvím čsl. státních drah podle vl. nař. čís. 15/1927 provedené a výměrem ze dne 5. listopadu 1927 čís. 11/441 a) I mu oznámené, stížnost k ministerstvu železnic, v níž se domáhá právě týchž nároků, jako žalobou — totiž zařazení do služební třídy II. skupiny úředníků provozních a administrativních a s tím spojených služebních požitků a příslušného ke II. třídě úředního titulu. Stížnost jeho byla pro kolkovou závadu úřadem odložena, avšak dosud se mu nedostalo vyrozumění o způsobu vyřízení, jak zjistil odvolací soud, takže nemá dosud průkazu o tom, zda ministerstvo železnic odmítlo konečně věcné vyřízení jeho opravného prostředku, či zda se jím snad bude ještě zabývat, bude-li kolková závada opravného prostředku napravena. Dokud však žalobce nemá ono vyřízení, které podle § 3 zák. čís. 217/1925 sb. z. a n. již k žalobě mělo býti připojeno, jest jeho žaloba domáhající se služebních příjmů v ní označených předčasná (§ 1 a § 2 odst. (3) zákona čís. 217/1925 sb. z. a n.), a nebylo ani uvažovati, zda žalobce v řízení správním použil obran (§ 70 odst. (1) vl. nař. čís. 15/1927) a opravných prostředků předepsaných k nápravě nesprávné úpravy služebních příjmů. Pokud jde o žalobcův nárok na přiznání úředního titulu vrchního adjunkta státních drah, přezírá dovolání, že úřední titul jest nerozlučně sloučen s určitým služebním místem a na jeho propůjčení přímo závislý (srov. § 20 odst. (3) vl. nař. čís. 15/1927). Nelze-li dosud pořadem práva rozhodnouti o žalobcově nároku na zařazení a na služební příjmy podle třídy II. skupiny úředníků provozních a administrativních, jak bylo dolíčeno, jest předčasná i jeho žaloba, pokud se domáhá přiznání úředního titulu, této služební skupině příslušejícího.

Čís. 9876.

K přetržení promlčení se vyhledává, by byla žaloba podána u příslušného soudu, nestačí podání žaloby na poštu. Žalobce nepokračoval řádně ve sporu, navrhl-li na nepřislušném soudě, by byla žaloba postoupena příslušnému soudu. Ustanovení § 232 c. ř. s. v doslovu čl. II. čís. 4 zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n. nelze rozšiřovati na případ, kde nedošlo k odmítnutí žaloby dovolaným soudem, nýbrž kde dovolaný soud dříve, než nastalo zahájení rozepře a než došlo k jednání o žalobě, zaslal žalobu k žalobcovu návrhu jinému soudu, příslušnému podle žalobcových údajů.

(Rozh. ze dne 2. května 1930, Rv I 1700/29).

Žalující firma domáhala se na žalované firmě zaplacení kupních cen za zboží, dodané roku 1924, třemi žalobami, které byly podány nejprve, dne 27. března 1928, u okresního soudu pro věci obchodní v Praze. Podáním k témuž soudu ze dne 28. března 1928 navrhla žalující strana, by byly žaloby postoupeny okresnímu soudu civilnímu pro vnitřní Prahu, kterémuž návrhu vyhověno. K tomuto soudu došly všechny tři žaloby dne 30. března 1928. Tento soud nařídil o všech třech žalobách prvý rok na 19. dubna 1928, kterýž však pro závalu v doručení neodbyván. Téhož dne vzal zástupce závalu v doručení na vědomí. K návrhu žalující strany v podání na okresní soud pro vnitřní Prahu ze dne 15. prosince 1928, postoupeny žaloby okresnímu soudu civilnímu pro Prahu—západ, k němuž došly 22. prosince 1928. Žalovaná namítla najmě, že zažalované pohledávky jsou promlčeny, ježto žaloby nebyly podány do tří roků u příslušného soudu a nebylo vyhověno předpisu § 232 c. ř. s. v doslovu čl. II. zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n. *Procesní soud* první stolice žalobu zamítl. *Důvody*: Podle přednesu žalující strany jde vesměs o pohledávky z dodávek, tedy o pohledávky, které se podle § 1486 čís. 1 obč. zák. promlčují do tří roků. Všechny zažalované pohledávky vznikly roku 1924 a jich splatnost nastala vesměs roku 1924, splatnost poslední z nich 30. listopadu 1924. Promlčecí lhůta § 1486 byla prodloužena posléze do 31. března 1928, načež již prodloužena nebyla, takže posledním dnem promlčecí lhůty pro pohledávky, o něž jde, byl den 31. března 1928. Chtěla-li žalující strana způsobiti přetržení promlčení těchto pohledávek podle § 1497 obč. zák., musila nejpozději tohoto dne podati žalobu o jich zaplacení u příslušného soudu. Leč žalující strana podala žaloby dne 30. března 1928 u okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu, udavší jako bydliště žalovaného adresu v Praze II. Pod touto adresou nemohly žaloby s obeláním k roku žalované straně býti doručeny. Závalu v doručení vzala žalující strana svým právním zástupcem na vědomí dne 19. dubna 1928. Teprve podáním žalující strany ze dne 15. prosince 1928 oznámila správnou adresu podle bydliště žalované strany na Malé Straně a navrhla současně postoupení žalob okresnímu soudu civilnímu pro Prahu—Západ. Tomuto návrhu bylo vyhověno a všechny tři žaloby došly pak k tomuto soudu dne 22. prosince 1928, tedy v době, kdy promlčecí lhůta již dávno uplynula. Jest proto zažalované pohledávky pokládati za promlčené a bylo všechny tři žaloby zamítnouti. Na tom nemůže nic změnit ustanovení čl. II čís. 4 zákona ze dne 19. ledna 1928 čís. 23 sb. z. a n. Neboť podle tohoto zákonného ustanovení trvají soukromoprávní účinky spojené s podáním žaloby jen tehdy, byla-li žaloba soudem odmítnuta pro nepřislušnost soudu a byla-li pak znovu podána u příslušného soudu do třiceti dnů od právní moci usnesení. V souzeném případě však žaloby okresním soudem civilním pro vnitřní Prahu vůbec nebyly odmítnuty pro nepřislušnost a není tu tedy hlavního předpokladu citovaného zákonného ustanovení. Citovaný předpis zákonný nelze podle názoru soudu rozšiřovati i na jiné případy a nelze ho zejména obdobně použiti v souzeném případě, kde žalující straně oznámena jen závala

v doručení, načež oznámila soudu jinou adresu žalovaného a žádala postoupení spisů soudu příslušnému. Leč, i kdyby oznámení závady v doručení žaloby bylo lze pokládati za obdobné odmítnutí žaloby soudem pro nepřislušnost a kdyby tedy na takovýto případ bylo lze obdobně použiti shora citovaného zákonného ustanovení, musila by pak žaloba býti podána u soudu příslušného nejdéle do třiceti dnů, co žalující strana vzala závadu v doručení na vědomí. V souzeném případě došly však žaloby na soud pro Prahu—Západ jako soud příslušný drahnou dobu po uplynutí této lhůty a nemohly by proto soukromoprávní účinky spojené s podáním žaloby, přetržení promlčení, trvati až do dojití žalob na tento soud. Při tom jest podle názoru soudu nerozhodným, či se zaviněním stalo, že žaloby ve lhůtě třiceti dnů u příslušného soudu podány nebyly. Neboť, aby nastalo přetržení promlčení, musí žaloba v zákonité lhůtě býti podána na soudě. Nestačí, by do lhůty byla podána na poště.

Tím méně ovšem může stačiti podání žádosti u nepřislušného soudu ve lhůtě, by žaloba postoupena byla soudu příslušnému, když pak žaloba ve lhůtě té soudu příslušného nedojde. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y** : Nesprávné posouzení věci po stránce právní spatřuje odvolatelka ve stanovisku soudu prvě stolice, že podle § 232 c. ř. s. v doslovu čl. II. čís. 4 zákona ze dne 19. ledna 1928 čís. 23 Sb. z. a n. trvají soukromoprávní účinky spojené s podáním žaloby, byla-li soudem odmítnuta pro nepřislušnost, byla-li žaloba znovu podána u příslušného soudu do 30 dnů od právní moci usnesení, v souzeném případě však žaloby okresním soudem pro vnitřní Prahu vůbec nebyly odmítnuty pro nepřislušnost, a není zde tudíž hlavního předpokladu citovaného zákonného ustanovení. Odvolatelka zastává názor, že proti striktnímu výkladu citovaného ustanovení § 232 c. ř. s. v doslovu čl. II. čís. 4 zákona ze dne 19. ledna 1928 čís. 23 Sb. z. a n., jež sleduje soud prví stolice, toto zákonné ustanovení celou svojí tendencí k zachování soukromoprávních účinků spojených s podáním žaloby, zejména i u nepřislušného soudu, směřuje k výkladu širšímu a k použití téhož ustanovení na obdobné případy, takže prý, mají-li býti účinky podání žaloby zachovány v případě odmítnutí žaloby nepřislušným soudem, zajisté jsou zachovány i v případě, kdy žaloba nepřislušným soudem na návrh žalující strany byla příslušnému soudu postoupena, ježto v tomto případě jde dokonce o mnohem větší spojitost řízení u soudu nepřislušného a příslušného. Tomuto názoru žalující strany nelze však přisvědčiti.

Podle § 1497 obč. zák. a § 232 první odstavec c. ř. s. nastává přerušení promlčení podáním žaloby u soudu k projednání věci a k rozhodnutí o ní příslušného, jakž plyne z povahy věci a nyní také z ustanovení § 261 c. ř. s. a čl. II. čís. 4 zákona ze dne 19. ledna 1928 čís. 23 sb. z. a n., jímž byl doplněn § 232 c. ř. s. Výjimkou z tohoto pravidla stanoví čl. II. čís. 4 zákona ze dne 19. ledna 1928 čís. 23 sb. z. a n., jak již výše uvedeno, že trvají soukromoprávní účinky spojené s podáním žaloby, tedy i přetržení promlčení, byla-li žaloba soudem odmítnuta pro nepřislušnost tehdy, byla-li žaloba znovu podána u příslušného soudu do třiceti dnů od právní moci usnesení. Ustanovení toto jest speciální, a nelze je

obdobně rozšiřovati na případy, kde nedošlo k odmítnutí dovolaným soudem, nýbrž kde dovolaný soud dříve, než nastalo zahájení rozepře podle § 232 c. ř. s. a než došlo k jednání o žalobě, zaslal žalobu k návrhu žalující strany jinému soudu podle označení strany žalující příslušnému, jak tomu jest v souzeném případě. Návrhu žalující strany u okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu ze dne 15. prosince 1928 s oznámením adresy žalované strany, by žaloby byly postoupeny okresnímu soudu civilnímu pro Prahu—Západ, nelze přikládati jiný význam, než že žalující strana oznámila dovolanému okresnímu soudu, že žaloby u něho podala omylem, a na místo, aby žaloby vzala zpět po rozumu § 237 prvý odstavec, c. ř. s. a podala je přímo u soudu příslušného, navrhla u soudu nesprávně dovolaného, by žaloby předal soudu jí označenému, aniž by soud měl možnost zkoumati svou příslušnost a o ní rozhodnouti, takže se to má tak, jakoby žaloby byly podány na soud teprve, když došly na příslušný okresní soud civilní pro Prahu—západ. Jak samo odvolání uvádí jest nesporno, že žaloby, mělo-li býti přetrženo promlčení vymáhaných pohledávek, měly býti u příslušného soudu podány do 31. března 1929. Žaloby došly na příslušný okresní soud civilní pro Prahu—západ teprve dne 22. prosince 1928, a právem tudíž žalovaná strana namítla promlčení zažalovaných pohledávek podle § 1487 obč. zák., a soud své stolice, vyhověv této námitce, žalobu zamítl, a tak správně posoudil věc po stránce právní.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle ustáleného rozhodování nejvyššího soudu přetrhuje se promlčení jen podáním žaloby u příslušného soudu. Aby lhůta byla zachována nestačí podání žaloby na poštu, neboť jde o lhůtu hmotného práva, o níž podle čl. LII uvoz. zák. k civ. ř. s. neplatí předpisy § 126 c. ř. s. pokud se týče § 89 zákona o organizaci soudů (srovnej rozh. sb. n. s. čís. 8074). Dovolání marně odkazuje k tomu, že žalobkyně v žalobě řádně postupovala, navrhnuvši, by žaloba byla postoupena příslušnému soudu, neboť řádné pokračování v žalobě po rozumu § 1497 obč. zák. předpokládá, že žaloba byla podána u příslušného soudu, vyjmouc případ § 261 šestý odstavec c. ř. s., kde zákon stanoví výjimku, již však podle povšechných vykládacích pravidel nelze rozšiřovati na jiné případy. Pokud však dovolání odkazuje k § 232 c. ř. s. doplněnému článkem II čís. 4 zák. ze dne 19. ledna 1928 čís. 23 sb. z. a n., přezírá, že i tu jde o výjimku z pravidla a že tudíž ani toto ustanovení nelze vykládati extensivně, jak správně dolíčil již odvolací soud. Ve zdejším rozhodnutí, uveřejněném ve sb. n. s. pod čís. 5072, nebyly vysloveny jiné zásady, ostatně šlo tam o případ zcela jiný. Pokud dovolání odkazuje k §§ 86 a 87 j. n., tvrdíc, že žalovaná strana měla podle udání žaloby závod v Praze II. a že tudíž žaloba, pokud se týče žaloby byly podány dne 30. března 1928 u okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu jako u soudu příslušného, přezírá, že to nebylo uplatňováno ani v první ani v druhé stolici. Ostatně v žádné z těchto žalob

není ani slovem zmínky, že žalovaná strana má závod v Praze II., za to že však sám žalobce učinil návrh, by žaloby byly postoupeny na příslušný soud. Byla tudíž věc odvolacím soudem v otázce promlčení posouzena bez právního omylu.

Čís. 9877.

Československý stát není pasivně oprávněn k syndikátnímu sporu z porušení povinností soudců v době před státním převratem.

(Rozh. ze dne 2. května 1930, Co I 8/29).

Žalobce domáhal se na československém státu syndikátní žalobou náhrady škody, ježto byl roku 1915 na jeho jmění neprávem prý vyhlášen úpadek. Procesní soud první stolice žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání.

Důvody:

Žalovaná strana nenamítala proti žalobnímu nároku jen, že jest věcně neodůvodněn, nýbrž i, že jest podle § 1489 obč. zák. promlčen a že žalovaná strana není pasivně oprávněna ke sporu, poněvadž úpadek na žalobcovo jmění byl prohlášen v době, kdy soudnictví v Čechách vykonávaly c. k. rakouské soudy, za jejichž poklesky československý stát neručí. S touto námitkou měl se soud první stolice vypořádati v první řadě, jelikož, je-li opodstatněna, padá žalobní nárok, pokud jde o dobu předpřevratovou, již z tohoto důvodu. V této příčině jest patrné ze spisu S I 9/15 krajského soudu, že úpadek na žalobcovo jmění byl prohlášen dne 8. července 1915 a že byl zrušen dne 19. května 1926. Bylo proto žalobní nárok především posouditi podle předpisů zákona ze dne 23. června 1926, čís. 156 sb. z. a n., podle něhož československý stát, jenž není nástupcem bývalého Rakouska (sb. n. s. čís. 6976), není ničím povinován ze závazků vzniklých státům jmenovaným v § 1 (1) tohoto zákona, tudíž i bývalému Rakousku, z jiných skutečností (§ 1 (2) zák.), než z úmluv vlád nebo jejich orgánů. Jelikož zákon v té příčině zní zcela povšechně a nečiní jiných výjimek, než v § 4 uvedených, z nichž žádná tu nepřichází v úvahu, jest počítati mezi tyto »jiné skutečnosti« i případy § 1 zákona ze dne 12. července 1872 čís. 112 ř. zák. Neručí tudíž československý stát za porušení úředních povinností c. k. soudů a za škody tím straně způsobené, a pokud poklesky vytýkané žalobcem spadají do doby před převratem, t. j. před 28. říjnem 1918, není žalovaný stát k žalobě pasivně oprávněn (srovn. sb. n. s. čís. 7547 a 7595). Sem spadá především výtky, že úpadek byl prohlášen neprávem a že soud hned při prohlášení úpadku nařídil uzamčení úpadcovy živnostního závodu, a spadají sem i další výtky, že proti předpisu § 96 úp. ř. nebyl o podstatě zřízen inventář, že zástupce Úvěrního ústavu Václav L. byl neprávem připuštěn k hlasování při věřitelském roku (konaném dne 22.